

Ví savner dig, Arne

AF ARNE HARDIS

En dag på vejen blev jeg vidne til en dramatisk færdselsepisode, som kunne være endt helt galt. En mand på cykel blev knap kørt ned af en højredrejende bilist, hvorfor en kvinde med barnevogn var ved at blive påkørt af cyklisten, da denne for ikke at blive slået ihjel undveg halvt oppe på fortovet, hvor hun kom trillende. Cyklisten råbte opbragt, sagde siden noget undskyldende med lidt lavere stemme, jeg troede, det sidste var en beklagelse henvendt til kvinden.

Han talte i telefon. Beklagede vel sit øjeblik af distraktion, som forstyrrede en god og vigtig samtale.

Den episode bevirkede, at jeg besluttede at lægge mit liv om. Jeg genkendte mig selv i kloven på cyklen, og jeg sagde – indvendig, naturligvis – til mig selv: aldrig mere. Aldrig mere køre og sms'e med politikere på cykelstien mellem Gevninge og Roskilde, aldrig mere tale med Gud og hvermand på samme strækning, indtil fingrene fryser af. Ikke gå ind i toget, mens

jeg lige tjekker, om en sms har udløst nogen reaktion. Ikke støde ind i folk gående på gaden.

Aldrig – og her må man se det konjunktivistiske i udsagnet for sig, for det kunne jeg selvfølgelig ikke finde på – bruge telefonen i bilen. Aldrig mere indløse medlemskort til de skrå blikkes brigade, dem med øjet lænket til telefonen i skødet ved møder eller i bilen eller ved spisebordet. Aldrig mere.

Sådan er der nu hengået en måneds tid, det er ikke så svært, og det er ikke sjælsrystende bortset fra det essentielle: Jeg opdagede, hvor mange gange jeg i løbet af de ti minutters gåtid fra Nørreport til Weekendavisen føler en impuls til at tjekke telefonen for lige at se, om der er sket noget. Noget hvad? Noget.

Det er den afhængiges adfærd. En højt anerkendt kollega fortalte mig, at han af og til sætter sin telefon på flight mode, så den ikke kan modtage signaler. Flight mode? Det er drankerens antabus, intet andet.

Krykken til den afhængige pjalt, hvis hjerne hele tiden sender signaler, der kræver behovsopfyldelse. Det er den ikke-civiliseredes ophævelse af skellet mellem nu og senere. Barnet, som ikke kan vente. Man henvender sig også til mig som til et barn. På et tidspunkt hentede jeg en app med henblik på noget cykelhalløj. Tabte straks interessen, men får jævnligt meddelelser fra Mor Endomondo: 'Vi savner dig, Arne.'

Som barn blev man jo forsøgsvis opdraget til at tåle en vis tidsmæssig afstand mellem behov og opfyldelse. Begrebet lørdagsslik fandtes. Man lovede højtideligt – men holdt det selvfølgelig ikke, hvis man fandt nogle småører – ikke at røre slik hele ugen og belønnedes lørdag aften for sin standhaftighed. I kiosken ved siden af Landmandslyst i Osted købte min far på vej hjem fra mælketuren poser med karamelstænger, hæle, vingummi, snøreband til min søster og mig. Jeg øvede mig af og til i at tømme posen langsomt, så hun kunne sidde med tømt slikpose og tomme øjne, mens man endnu ikke havde bidt snuden af den gemte chokoladeskildpadder fra Toms med henblik på langsomt at suge den flydende karamel ud af dyret.

Man lærte endda at spise den alt for voluminøse portion hønsekødssuppe, når den slags blev serveret. Man tømte tallerkenen inklusive de på overfladen svømmende fedtperler, de på bunden hvilende kødboller, de i suppen svømmende porre- og gulerodsbidder og de alt for varme kartoffelstykker og grøntkålsmulerne, melbollerne fik man nådigst lov at lade ligge. Alt dette, inden man måtte kaste sig over pandekagerne og kunne indlede forhandlinger om, hvor meget sukker en sådan krævede.

Det er ikke sådan mere. For nogle uger siden passerede jeg et af de hyppigst forekommende tableauer foran en fancy butik i Indre By, hvor 15-årige drenge overnatter for at købe en vare til så vanvittig god en reklamepris, at de kan stoppe tusinder af sparede kroner lige ned i lommen. Jeg standsede op. Hvad ventede de på? En sko. Af ypperste mærke. 5.000 til

hverdag, den heldige kunne erhverve den for 1.500.

Hen over den kolde nat i det lille festivaltelt på fortovet var de tre ungersvende kommet i tvivl om, hvorvidt tilbuddet faktisk fandtes, og begyndte en klagesang om, hvor uretfærdigt det var. Syntes jeg ikke også det? 'Er du advokat', spurgte den længste af dem håbefuldt og så vredt på mig.

Som sagt, svært er det ikke at overholde mit forbud, kun pinligt igen og igen at blive mindet om, hvor sølle et liv jeg forvalter. Det er heller ikke sådan, at mit system er uden undtagelser. Vibrerer telefonen i lommen, er det tilladt at se, hvem der har ringet, for man har børn, og børn i 20'erne er stadig børn, når de er ens egne.

Tilsvarende bryder jeg – med egne pragmatisk udstedte passersedler til den indre narkoman – med reglen om ikke at se på telefonen, mens jeg går på gaden, så snart jeg har parkeret cyklen i Roskilde og begiver mig over mod perronen med tog til København. Der har været tale om en så langvarig behovsudskyldelse – op mod 40 minutter – at det er okay lige at tjekke, hvordan og hvorledes det står til. Man skal jo heller ikke være fanatiker.

Men selvhadet stikker fjæset frem. Det er en pligt i vores kultur at hvile i sig selv. Man jager ikke rastløst rundt i tivoliet fra forlystelse til forlystelse med lyserød candyfloss i håret og mellem fingrene og hjemskudte bamser og turkort i favnen. Idealmennesket åbner en bog og læser den uden en eneste afbrydelse og kommer ud på den anden side en nat senere – beriget, forvandlet. Ingen anmelder har nogensinde læst en fremragende bog, uden at det har været i ét hug.

Mens jeg skriver dette, markerer Facebook, at jeg har fået en besked. Den må jeg gerne tjekke, jeg sidder ved køkkenbordet hjemme, og her gælder gadens begrænsninger ikke. En mig bekendt person har fødselsdag, jeg opfordres til at sende hende positive tanker og skrive til hende, at jeg tænker på hende.

Skal vi til fødselsdagsfest?

Og må jeg spise alt det slik, jeg har lyst til?

ARNE HARDIS ER POLITISK REDAKTØR, JOURNALIST OG KOMMENTATOR PÅ WEEKENDAVISEN.

*Dette essay om afhængighed og behovsopfyldelse var at læse i WA d. 19. februar 2016.
STOF takker Arne Hardis og WA for tilladelse til at bringe teksten.*